Paint Shop Pro 9
Advanced tools for advanced imaginations.

Jasc Software

Danske betegnelser

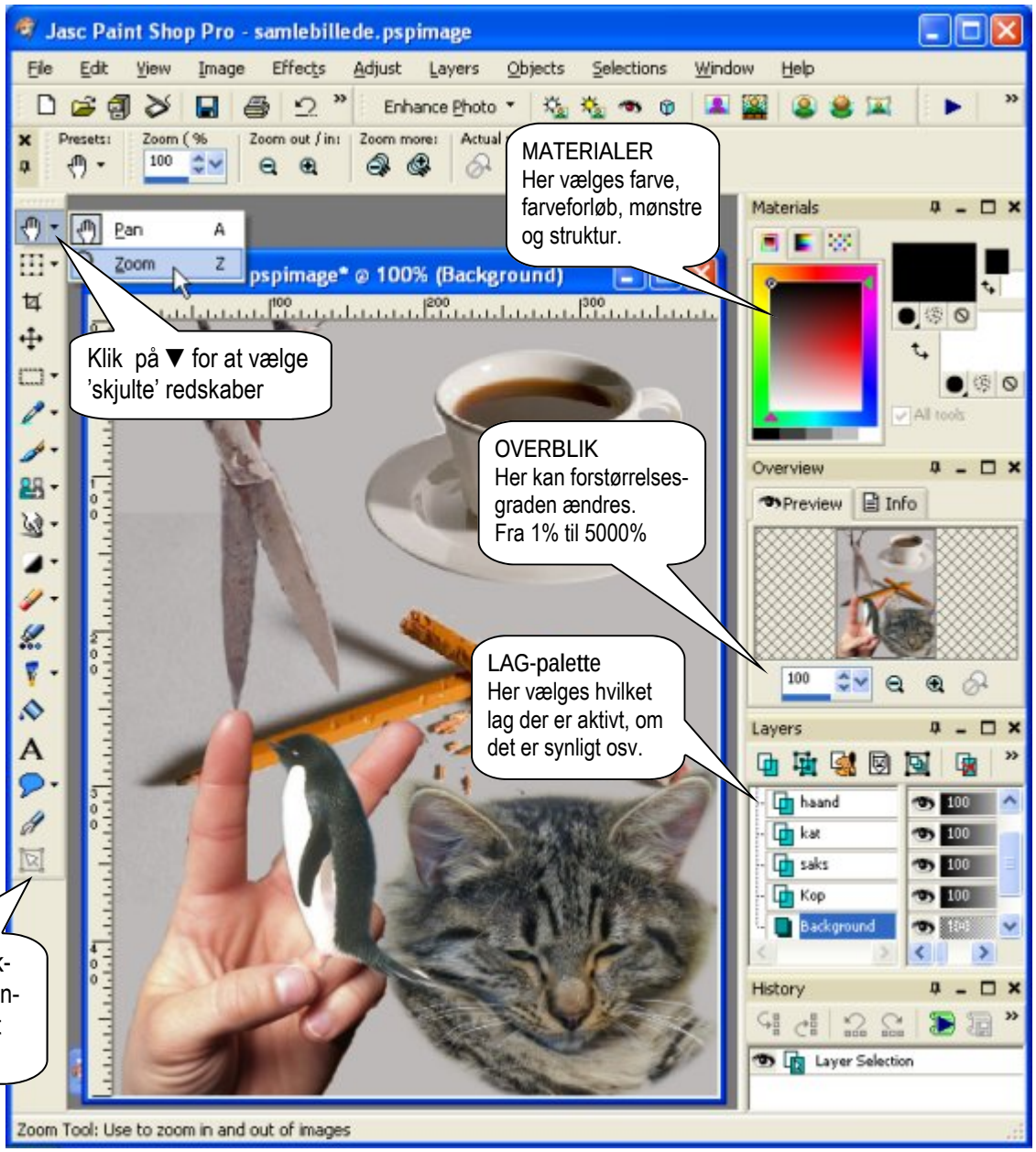

Menulinie
Standard-linie
Værktøjs-indstillinger
Lup (*Zoom*)
Deformering
Beskæring
Flyt Lag/Selektion
Selektion/Udvælgelse
Farve-pipette
Pensel
Klone-pensel
Retouch
Lysne/mørkne
Viskelæder
Billed-pensel (*Tube*)
Kunstnerpensler
"Fyldebøtte"
Tekst (Vektor)
Tegning (Vektor)
Blyant (Vektor)
Objektpil (Vektor)

MATERIALER
Her vælges farve, farveforløb, mønstre og struktur.

Klik på ▼ for at vælge 'skjulte' redskaber

OVERBLIK
Her kan forstørrelses-graden ændres.
Fra 1% til 5000%

LAG-palette
Her vælges hvilket lag der er aktivt, om det er synligt osv.

De 4 nederste er vek-tor-redskaber og dan-ner automatisk et nyt vektor-lag.

Værktøjs-indstillinger (Tool Options) ligger fast, men ændrer sig alt efter hvilket værktøj der er i brug.

File Edit View Image Effects Adjust Layers Objects Selections Window Help

Filer
Rediger
Vis
Billede
Effekter
Justér
Lag
Objekter
Udvælgelse, markering
Vindue
Hjælp

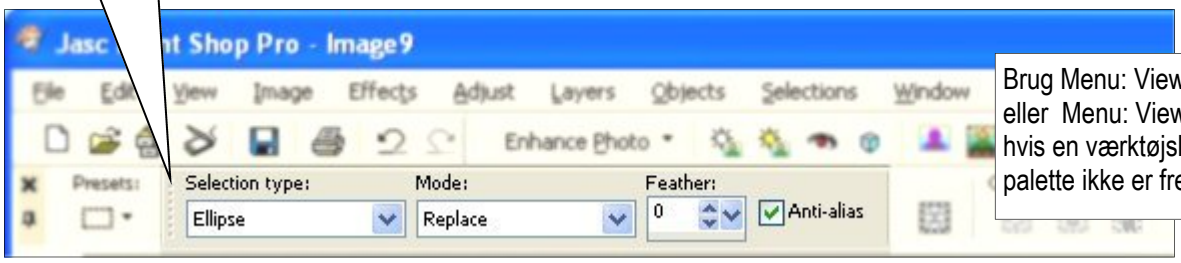

Brug Menu: View | Toolbars eller Menu: View | Palettes, hvis en værktøjslinie eller en palette ikke er fremme.

© Frits Thorbek 2005

Grundlæggende udvælgelse af billedelementer: **Selektion**

Al billedbehandling begynder med at udvælge (selektere) dele af et billede. Der er mange måder at gøre dette på. Vi vil begynde med at 'indkredse' en kop og flytte den ud af baggrunden.

Klik på Browse i værktøjslinien og åbn billedet *kop.jpg* i Paint Shop Pro.

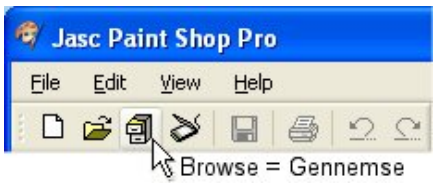

Lav dernæst en kopi:

[Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V]

og luk det originale billede!

Klik på ▼ for at vælge Selektion

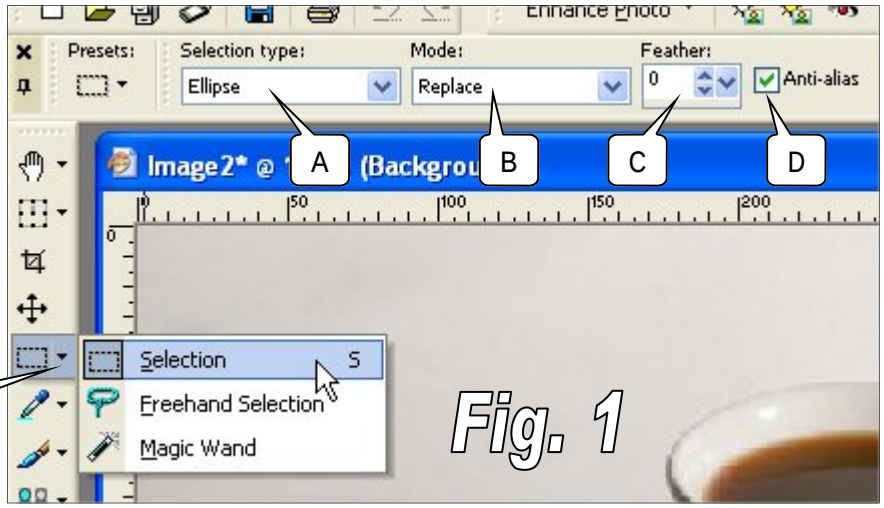

Fig. 1

Sørg for disse indstillinger: (se Fig.1)

A) Selection type: Ellipse
B) Mode: Replace (=erstat)
C) Feather (="fjer"): 0
D) ☑ i Anti-alias

Det er en god idé at forstørre billedet til f.eks. 150%. Brug "Overblik"-paletten (se forsiden).
Peg med musemarkøren **midt** i kaffen, hold venstre museknap nede og træk nedad mod højre. Der dannes nu en stiplet ellipse. Det gælder nu om at få den til at dække koppen som et "låg". (Se Fig. 2). Hvis det ikke lykkes første gang, så prøv igen! Det kræver at man øver sig lidt. En mislykket selektion fjernes ved højre-klik.

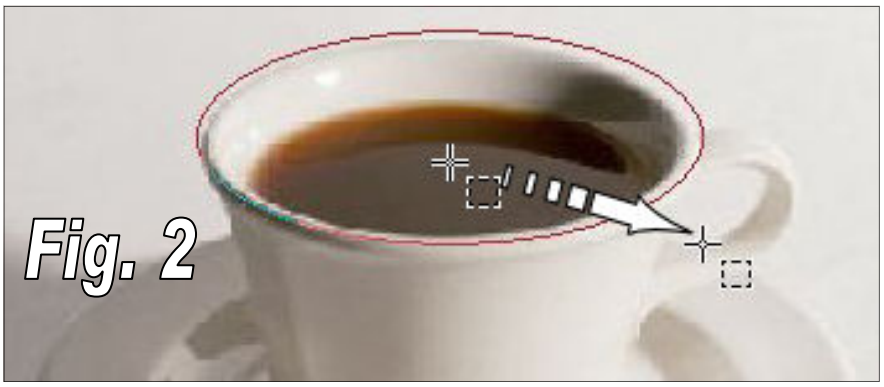

Fig. 2

Nu skal underkoppen med i selektionen:
Hold **[Shift] nedtrykket** og placer markøren som vist på Fig.3. (Det er midt i den ellipse, som underkoppen danner.) Hold igen venstre museknap nede og træk igen nedad mod højre (Fig. 4). Slip museknappen (men **ikke [Shift]!**). Nu skulle der dannes et 8-tal, der omslutter det meste af koppen og underkoppen som på Fig. 4.
Hvis det ikke lykkes første gang, så klik på fortrydknappen på værktøjslinien, og prøv igen.
Men **slip ikke [Shift]**.

Fig. 3

Fig. 4

Prøv nu på samme måde at "indcirkle" hanken. Læg mærke til, at der er et lille plustegn (+) ved markøren.
Det viser at den selection vi er ved at lave, lægges til den ,der var i forvejen. Det er fordi vi holder [Shift] nede.

Nu skal vi have hul i hanken. Derfor holdes **[Ctrl]** nede mens vi former en ellipse. Læg mærke til at der nu er et lille minustegn (-) ved markøren. Det betyder, at selectionen trækkes fra. (Fig. 5).

Fig. 5

Hvis musen er drilagtig, så husk det gamle ordsprog: ***Øvelse gør mester!***
- og brug Fortryd-knappen flittigt!

© Frits Thorbek 2005

Nu har vi lavet en Selection af koppen. Det svarer til at markere en tekst i Word. Den kan kopieres: [Ctrl] + [C]. Og det er **kun koppen** der kopieres; ikke baggrunden. Hvis vi sætter ind på sædvanlig vis [Ctrl] + [V], får vi et **nyt billede** af koppen. Det ser ud som om den står på et gråt skakbræt. (Fig. 6). Det er blot for at vise, at der ikke er nogen baggrund.
Hvis billedet gemmes i f.eks. *.jpg-format og hentes frem igen, vil der være en hvid baggrund.
Hvis man derimod vil bevare koppen som et selvstændigt lag, skal billedet gemmes i Paint Shop Pro 9's nye format *.pspimage (tidligere *.psp)

Fig. 6

Vi vil nu sætte koppen ind i et andet billede.
Åbn f.eks. CD-rom.jpg og brug Menu: Edit | Paste | As New Layer (Fig.7).
Bemærk **genvejstast: [Ctrl]+[L].**

(Edit = Rediger , Paste = Sæt ind, As New Layer = Som nyt lag).

OBS! Det billede, som koppen skal sættes ind i, skal være **aktiveret**. Det ses ved, at titellinien er lidt mørkere blå, end de øvrige billeder.
(Se Fig. 7).

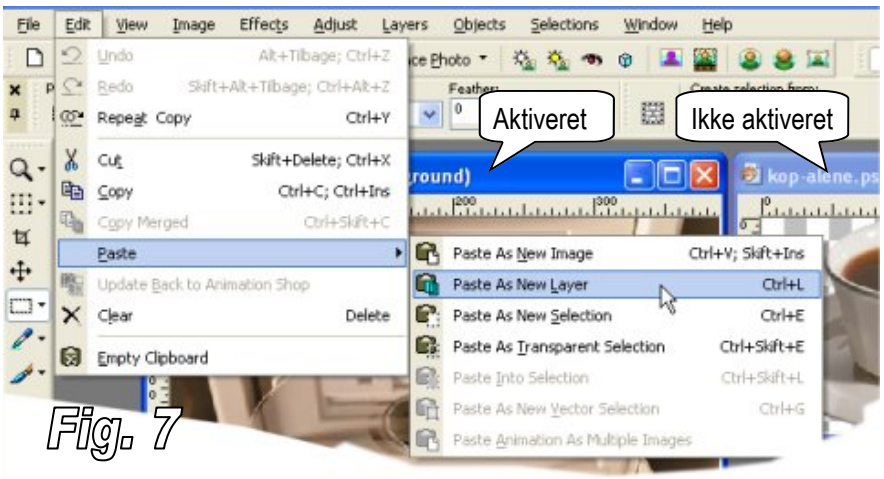

Fig. 7

Når koppen indsættes som et nyt lag, betyder det, at den lægger sig oven på billedet. (Fig. 8).
Klik på "Flyt lag" på værktøjslinien.
Markøren skifter til en fire-pil, som kan bruges til at flytte koppen.
Koppens størrelse kan ændres, hvis man bruger "Deformering". Koppen bliver nu 'indrammet' og størrelsen kan ændres ved at bruge 'håndtagene'. (Fig. 9).

Fig. 8

Fig. 9

OBS! Brug **højre** museknap og **hjørnerne**, hvis formen skal bevares!

Man kan også dreje/vippe koppen.
Når man er færdig med at ændre på koppen, klikkes på forstørrelsesglasset eller "Flyt lag".

Prøv at sætte kaffekoppen ind i andre billeder. Hvis der sker uventede ting under dine forsøg, så brug "Fortryd" og prøv at regne ud hvad der gik galt.

Hvis det ikke er koppen der kommer til syne, så aktiver billedet af koppen igen, og kopier [Ctrl]+[C].

© Frits Thorbek 2005

Der er flere måder at lave en selektion på, men vi skal først forberede et billede til at samle alle disse selektioner i.
Lad koppen stå og klik på Browse i værktøjslinien og åbn billedet *blyanter.jpg* i Paint Shop Pro.

Lav dernæst en kopi:

[Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V]

og luk det originale billede!

Gem kopien som:
samlebillede.pspimage
(Menu: File | Save as… eller [F12])
For at udvide billedfladen går vi ind i Menu: Image | Canvas Size...
(Canvas=Lærred) og får denne dialog-boks: (Fig. 10)
Her ser vi at billedstørrelsen er 389×252 pixel (Original Dimensions: Width & Hight).
Vi vurderer, at der er brug for den dobbelte højde; altså ca. 500 pixel.
Indstil New height til 500, og klik på OK.
Billedet ser nu ud som på Fig. 11. Måske er det "nye" lærred ikke hvidt, men det har ingen betydning i vores tilfælde.

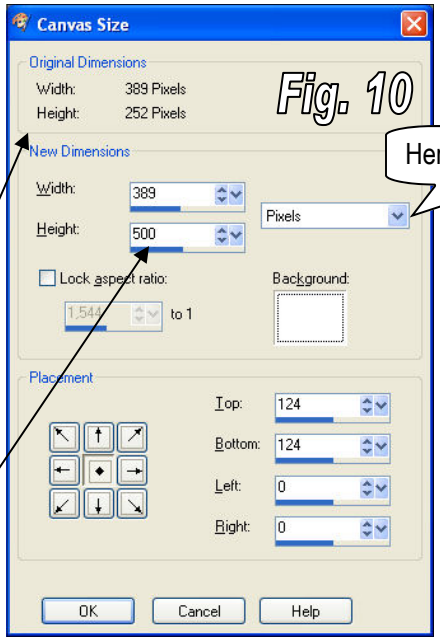

Fig. 10

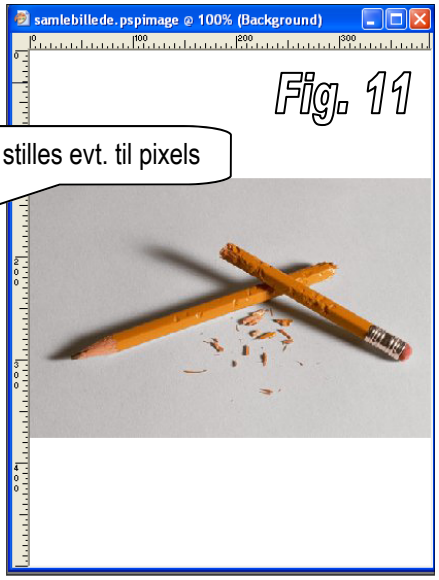

Fig. 11

Her stilles evt. til pixels

Klik på pipetten - og find en farve i det grå område, der kan bruges til at fylde i de hvide områder i billedet. Klik for at 'suge farven op', så den bliver den aktuelle forgrundsfarve.

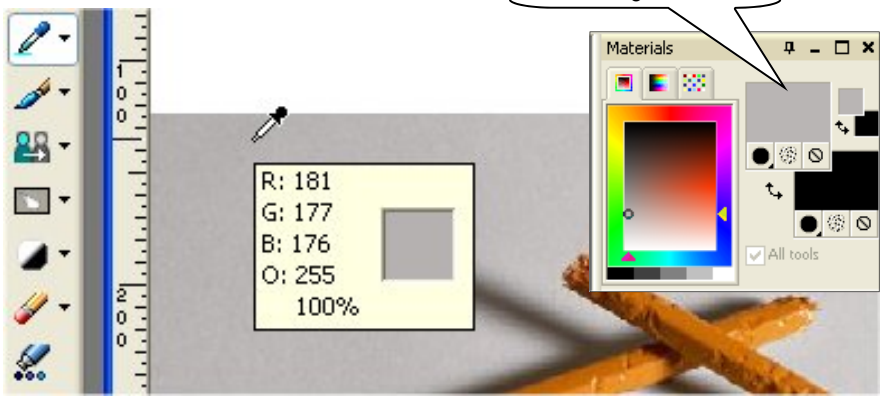

Aktuel forgrundsfarve

Klik på 'Fyldebøtten':

Tool Options skifter nu udseende:
Indstil **Match mode** til RGB Value
(RGB Value = Rød-Grøn-Blå-værdi ='farve-værdi').
Tolerance sættes til 20
Blend mode (Blandemetode) til Normal, og **Opacity** (uigennemsigtighed) til 100.

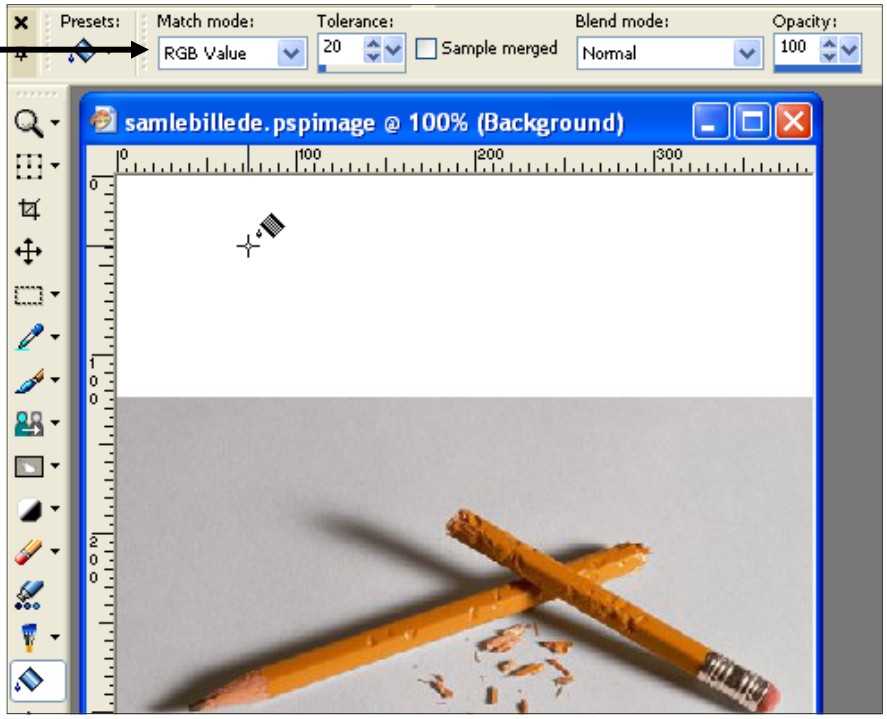

Alt dette betyder, at når man med 'fyldebøtten' klikker på et billedpunkt (pixel) vil alle pixels, der har samme farveværdi (± 20) blive farvet med forgrundsfarven (i et sammenhængende område). Farven vil være dækkende, da opasiteten er sat til 100.
Fyld nu de hvide områder. Klik evt. også på et sted i det grå område, så baggrunden bliver mere ensartet.

© Frits Thorbek 2005

Hvis du ikke har kaffekoppen fremme i PsP9, må du gentage selekteringen af koppen (se side 2 og 3 øverst).
Klik på billedet af den fritskårne kop og kopiér den selekterede kop [Ctrl] + [C] og klik på '*samlebillede.pspimage*' for at gøre det aktivt. Brug Menu: Edit | Paste | As New Layer. (Se side 2).
Nu dannes der et nyt Lag (Raster 1), hvor koppen er anbragt.
Peg på Raster1 i Layer-paletten. Man ser nu et lille billede af dette lag. **Højreklik**, og klik på Rename (=omdøb). Skriv: *Kop* og tryk [Enter].

Brug "Flyt lag" til at flytte koppen op i venstre øverste hjørne. Peg på koppen og hold venstre museknap nede og flyt. (Fig. 12).

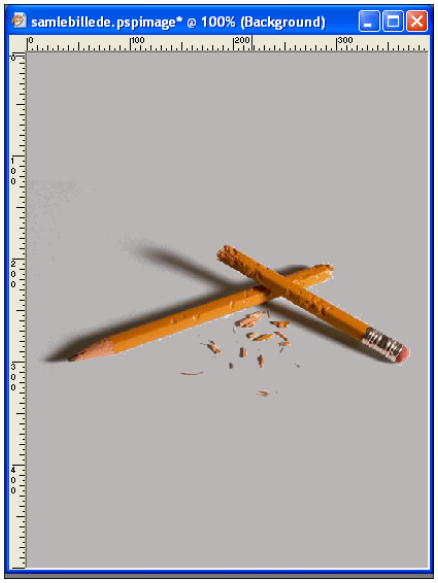

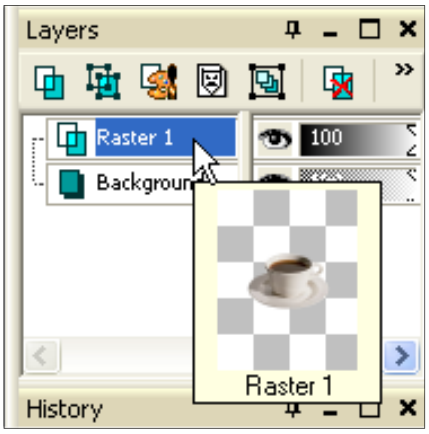

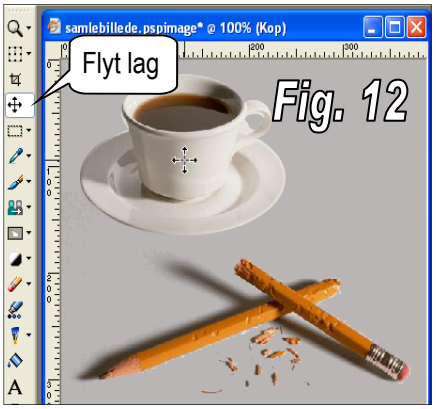

Åbn nu *saks.jpg* (brug Browse), lav en kopi til at arbejde på. Luk originalen.
Vi skal nu bruge Tryllestaven (Magic Wand) til at udvælge (selektere) saksen. Tryllestaven kan nemlig udvælge områder med den samme farve.
Klik på Tryllestaven og sørg for at Mode står på Replace, Match mode står på RGB Value og Tolerence er sat til 32. Feather (fjer) skal stå på 0. Andre værdier vil få kanten til at være "udflydende", som om den var visket ud med en fjer.

Klik på ▼, hvis tryllestaven ikke er fremme!

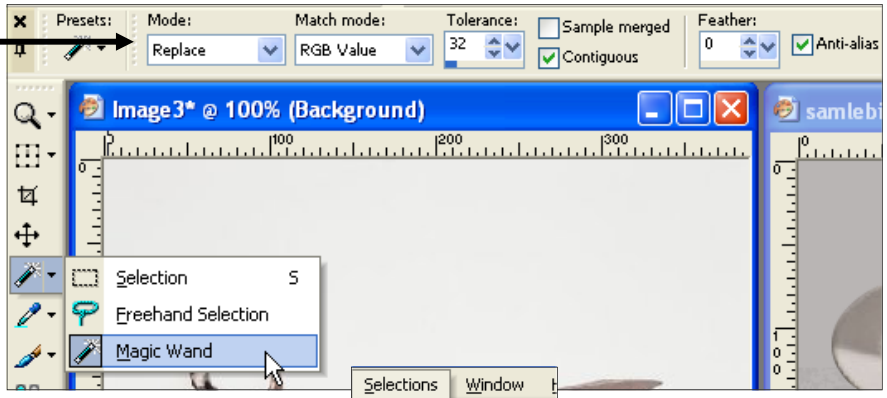

Da saksen rummer mange forskellige farver, mens baggrunden er ensfarvet, benytter vi *"omvendt selektion"*. Dvs. vi udvælger først baggrunden, og *inverterer* det udvalgte. At invertere betyder, at det der var valgt bliver fravalgt, og det der ikke var valgt nu bliver valgt!

Klik nu på den hvide baggrund, hold [Shift] nede og klik i saksens øjne. Læg mærke til at saksen er omringet af 'myrer' og at der også er 'myrer' langs billedkanten.

Det angiver, at det er *'ikke-saksen'* der er selekteret.

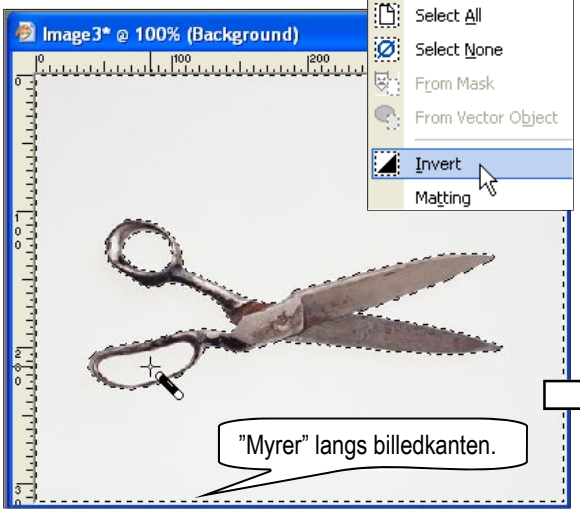

Brug Menu: Selections | Invert til at få udvalgt saksen.
'Myrerne' kravler nu kun rundt om saksen og billedet ser således ud:

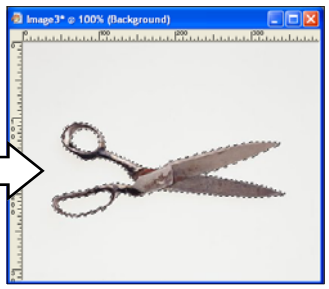

© Frits Thorbek 2005

Kopiér saksen ([Ctrl] + [C]) og klik på "*samlebillede.pspimage*" for at gøre det aktivt. Indsæt saksen som et nyt lag. Menu: Edit | Paste | As New Layer.

Omdøb (Rename) laget (Raster 1) til *Saks*. (Se side 5)

Klik derefter på Deformation.
Der kommer nu en rød ramme om saksen, der kan bruges til at ændre størrelse og dreje saksen.
OBS!
Brug HØJRE museknap, hvis saksen skal beholde sin facon!
Man kan dreje saksen ved at bruge dreje-håndtaget, der er en firkant i saksens gab.

Man kommer ud af Deformation ved at klikke på andet redskab, f.eks. Lup.

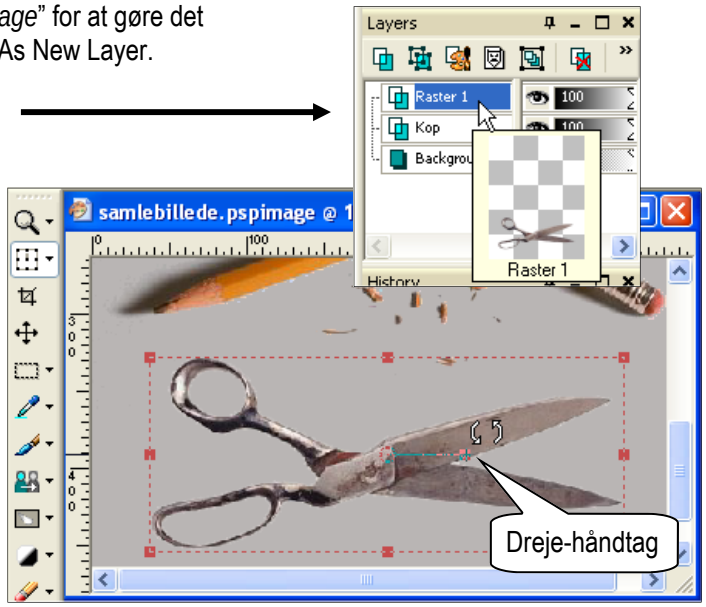

Vi skal nu prøve "Frihånds-selektion".
Der er fire redskaber:
1. Edge Seeker (=Kant-søger)
2. Freehand (=frihånd)
3. Point to point (=fra punkt-til-punkt)
4. Smart Edge (="smart" kant)

Nr. 2 Frihånd er enkel. Der "tegnes" blot med venstre knap nedtrykket på musen, Selektionen lukker sig når knappen slippes. Men det er MEGET svært at få et brugbart resultat ud af det!

Nr. 3 Point to point er den bedste metode i de fleste tilfælde. Klik med små mellemrum rundt om figuren. Så hæfter grænselinien i hvert klik. Dobbeltklik lukker.

Nr. 1 og 4 er beslægtede:
Klik, som ved Point to point, med små mellemrum langs en tydelig grænse mellem lyst og mørkt eller stærkt afvigende farver. Så finder selektionen selv grænsen.

Alle fire metoder kan kombineres på samme måde som ved kaffekoppen. Lav mindre selektioner og slut dem sammen ved at holde [Shift] nede eller træk fra ved at holde [Ctrl] nedtrykket.

Åbn nu *haand.jpg* (brug Browse), lav en kopi til at arbejde på.
Luk originalen.
Prøv først Point to point.
Sørg for disse indstillinger: (se Fig.13)
A) Selection type: Point to point

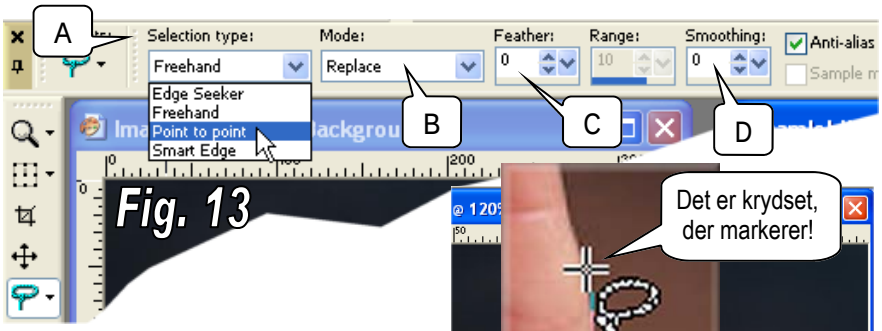

Fig. 13

B) Mode: Replace (=erstat)
C) Feather (="fjer"): 0
D) Smoothing (= udglatning): 0
☑ i Anti-alias

Klik i små skridt rundt langs fingrene og tværs over håndledet. Slut af med et dobbeltklik.
Kopiér hånden: ([Ctrl] + [C]) og klik på "*samlebillede.pspimage*" for at gøre det aktivt. Indsæt hånden som et nyt lag med [Ctrl]+[L].
Hånden skal spejlvendes:
Menu: Image| Mirror. (=spejlvend)
Flyt hånden ned i venstre hjørne og omdøb laget til *Hånd*. (Se side 5).

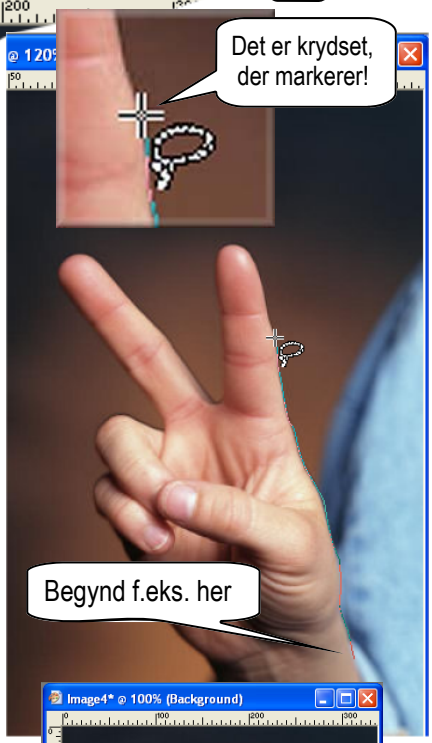

© Frits Thorbek 2005

Vi skal nu flytte lidt rundt på tingene.

Vælg ”Flyt lag” og klik på koppen.
Læg mærke til at laget ”Kop” i Lag-paletten nu bliver blåt. Flyt koppen til højre.

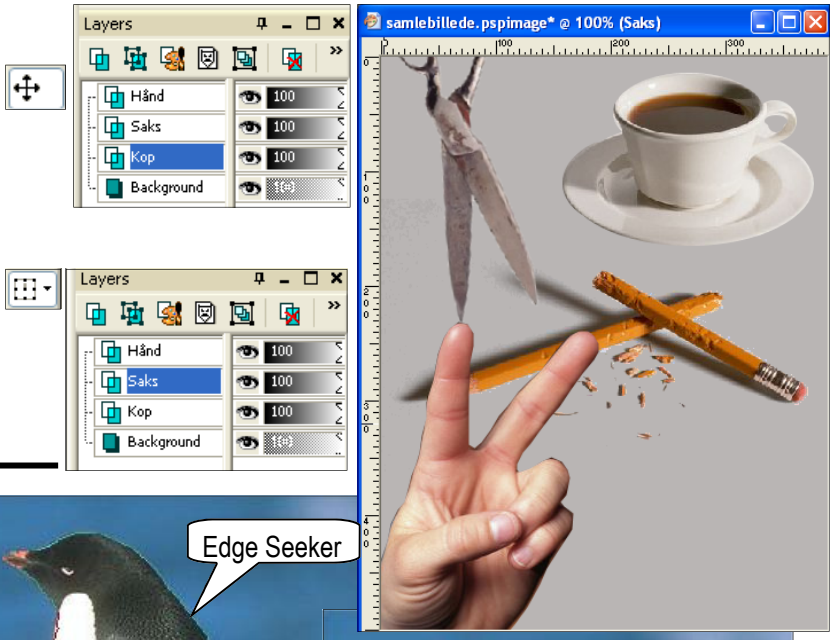

Klik så på saksen. Nu bliver ”Saks”-laget blåt.

Vælg ”Deformering”, så saksen kan drejes og flyttes. Anbring den, så det ser ud, som om den balancerer på pegefingeren.

Nu skal vi afprøve Edge Seeker og Smart Edge.

Åbn *pingviner.jpg*
og lav en kopi:

[Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V]

Luk det originale billede!

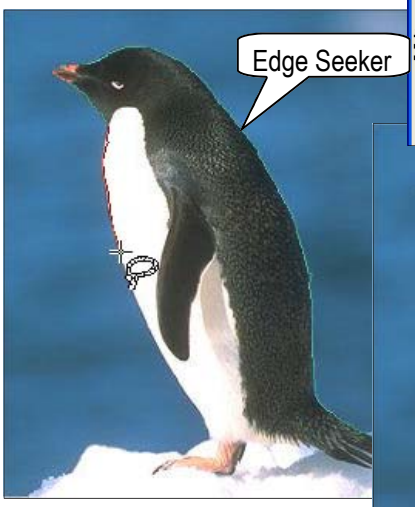

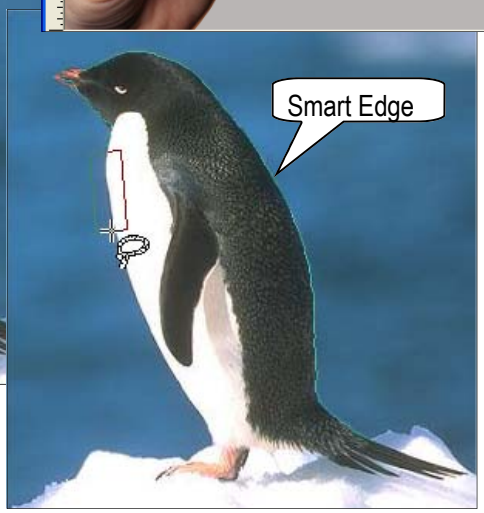

Prøv først Edge Seeker. Brug de samme indstillinger som Point to point. Bemærk, at der er en ekstra indstilling: Range (=Område, afstand), der har værdien 10. Klik langs konturen af pingvinen. Vær især omhyggelig ved næb, fødder og hale.
Kopiér og sæt ind som et nyt billede: [Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V].
Gentag nu med Smart Edge.
Sammenlign de to resultater. Læg især mærke til, hvad der sker omkring næb og fødder. Man kan evt. reparere ved hjælp af Point to point; med [Shift] eller [Ctrl] nedtrykket.

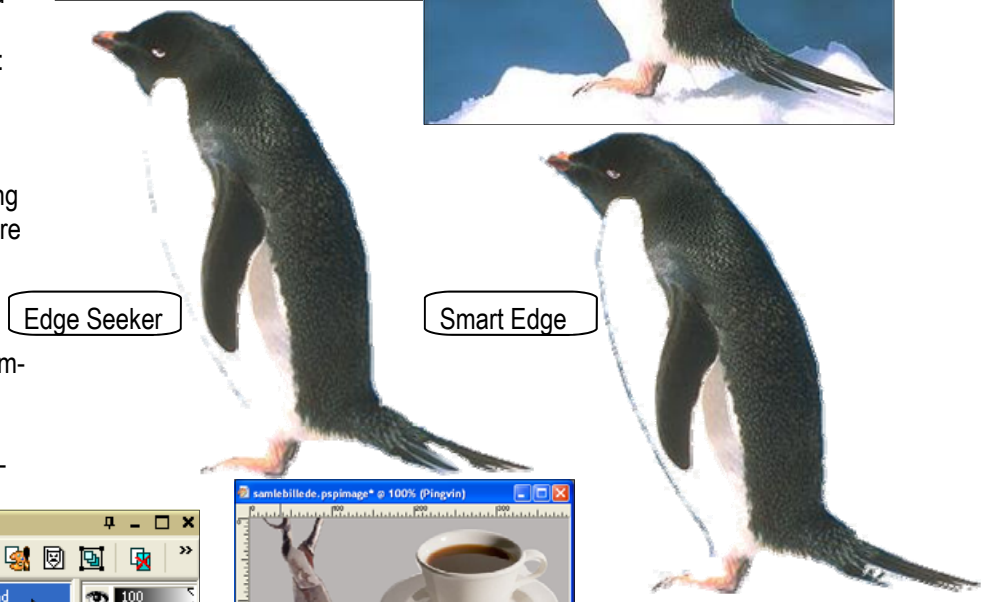

Vælg den bedste til at sætte ind i samlebilledet, og kopiér: [Ctrl]+[C]
Før pingvinen sættes ind som et nyt lag, skal *samlebillede.pspimage* aktiveres. Laget ”Hånd” skal også aktiveres.
Det gøres ved at klikke på laget i Lag-paletten.
Så sættes pingvinen ind over hånden. Husk at omdøbe laget til ”Pingvin”.

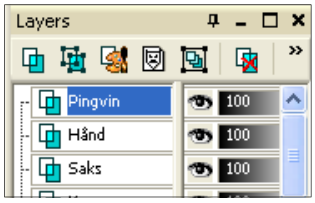

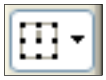

Brug ”Deformation”.
Gør pingvinen mindre, og flyt den op på tommelfingeren.

© Frits Thorbek 2005

Vi skal nu se på, hvordan ”fjer”-indstillingen (=Feather) virker.

Åbn *kat.jpg*, lav en kopi til at arbejde på. [Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V].
Det er jo en dejlig lodden mis, så det er synd at fri-skære den som pingvinerne. Den ville virke skaldet.
Vælg Selektion Point to point og stil Feather til 12.
Værdien 12 angiver, at selektiosgrænsen udviskes (udad) over 12 pixel.

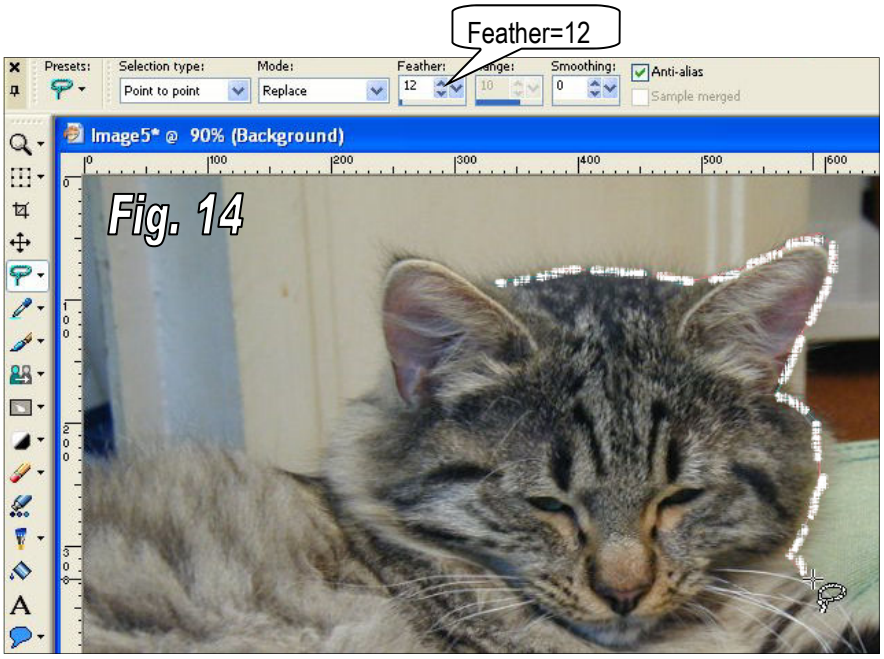

Fig. 14

Markér rundt om kattens hoved. Gå tæt på ved ørerne, men lidt ”løsere” ved bl.a. kindskægget. (Se Fig. 14).
Når selektionen afsluttes, ser vi at grænsen udvider sig udad. (Fig. 15).

Hvis man tager en kopi af selektionen og gemmer den i jpg-formatet, vil billedet få en hvid baggrund. Her er det lettere at se den bløde billedovergang. (Fig. 16).

Fig. 15

Fig. 16

Kopiér selektionen, [Ctrl]+[C], og aktivér *samlebillede.pspimage* og sæt ind som et nyt lag: [Ctrl]+[L].
Kattehovedet er alt for stort.
Brug ”Deformation” til at gøre det mindre, og flytte det ned i højre hjørne.

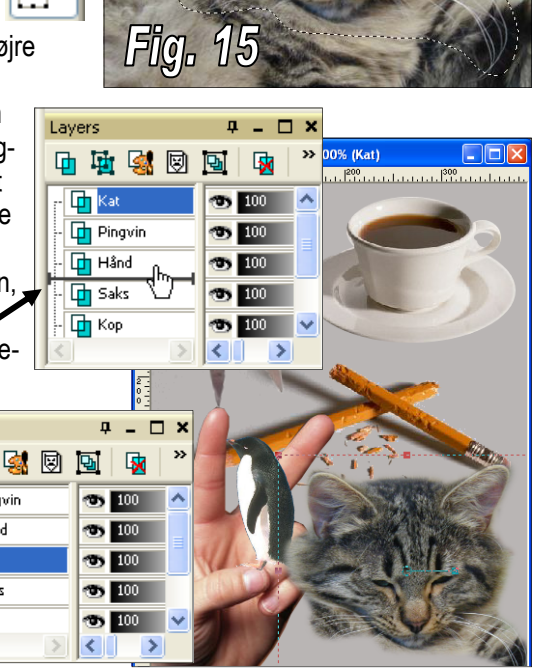

Omdøb laget til ”Kat”. Da katten dækker lidt over hånden og pingvinen. Det er fordi laget blev sat ind øverst. Det er dog let at flytte laget ned under hånden:
Peg på laget ”Kat” i Lag-paletten, hold venstre museknap nedtrykket, træk nedad og slip museknappen under ”Hånd”.

Nu ser Lag-paletten således ud:

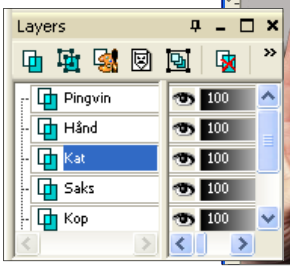

Nu er samlebilledet færdigt. Gem igen!
Billedet kan imidlertid ikke benyttes i andre programmer (f.eks. Word, Power Point eller Web-sider).
*.pspimage er at betragte som et ”værksteds-format”, hvor alle lag bevares til evt. videre forarbejdning.
Derfor skal det gemmes som *samlebillede.jpg*. Menu: file | Save as.

Der kommer en advarsel om, at lagene forsvinder. Klik ”Ja”.

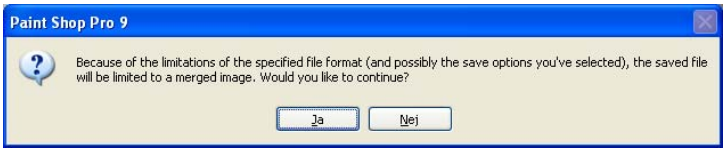

Nu kan du bruge billedet i andre programmer. Tillykke!

©Frits Thorbek 2005

© Frits Thorbek 2005